

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансового менеджменту та фондового ринку

Допущено до захисту
Завідувач кафедри ФМФР
Баранова В. Г.
“ ____ ” _____ 2018 р.

ВИПУСКНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 6.03050801 “Фінанси і кредит”

за темою:
«Фінансові ресурси страхової компанії»

Виконавець:
Студентка
фінансово-економічного факультету

Сандульська Алла Алімівна

/підпис/

Науковий керівник:
старший викладач

Бондаренко Павло Валерійович

/підпис/

Одеса 2018

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ.....	4
1.1 Економічна сутність та особливості фінансових ресурсів страховика.....	4
1.2 Формування страхових резервів та фінансовий потенціал страхової компанії.....	13
1.3 Державне регулювання фінансів страхової компанії.....	21
РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА СТАНУ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ СК «АРСЕНАЛ СТРАХУВАННЯ».....	27
2.1 Тенденції руху фінансових ресурсів СК «Арсенал Страхування».....	27
2.2. Оцінка майна страхової компанії СК «Арсенал Страхування».....	39
2.3. Економіко-математичне моделювання процесів використання фінансових ресурсів СК «Арсенал Страхування».....	49
РОЗДІЛ 3 НАПРЯМКИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ	53
3.1. Фінансове забезпечення ресурсами СК «Арсенал Страхування».....	53
3.2 Практичні аспекти застосування світового досвіду з використання фінансових ресурсів страхових компаній.....	60
3.3. Шляхи удосконалення формування та організації фінансових ресурсів СК «Арсенал Страхування».....	65
ВИСНОВКИ.....	71
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	74
ДОДАТКИ.....	77

ВСТУП

У сучасній ринковій економіці страхування являється гарантом, що дозволяє компенсувати збиток, який виникає в результаті різного роду непередбачених подій. Воно забезпечує соціально-економічну стабільність і безпеку суспільства та ефективний захист майнових інтересів громадян від великого кола ризиків. Вони відіграють важливу роль в економічних перетвореннях в Україні, оскільки в останні роки спостерігається зростання кількості ризиків.

Страхові компанії за розмірами концентрованого у них капіталу стоять нарівні з банками та іншими фінансово-кредитними установами. У сучасних умовах страхові організації займаються не тільки страховою діяльністю, але й інвестиційно-фінансовою, використовуючи для цього тимчасово вільні кошти зі страхових резервів та інших нагромаджень. Внаслідок цього грошовий обіг страхової організації більш складний, порівняно з іншими комерційними структурами.

Нагромадження значних фінансових ресурсів у страховиків викликає необхідність управляти рухом цих ресурсів, для підтримання на належному рівні фінансового забезпечення страхових зобов'язань.

Науковим проблемам формування фінансових ресурсів та управління діяльністю страховиків присвячено чимало наукових праць таких дослідників, як: В.Д.Базилевич, Н.В.Колчіна, К.Г. Воблий, В.М.Опарін, С.С. Осадець, а також відомий вчений Поддєрьогін тощо.

Мета і завдання дослідження. Метою даної роботи є аналіз теоретичних та методичних засад процесу формування фінансових ресурсів страхової компанії.

Мета пов'язана з вирішенням таких завдань:

- розкрити економічну сутність та особливості фінансових ресурсів страховика;

- дослідити формування страхових резервів та фінансовий потенціал страхової компанії;
- розглянути якість державного регулювання фінансів страхової компанії;
- дослідити тенденції руху фінансових ресурсів СК «Арсенал Страхування»;
- провести оцінку майна страхової компанії СК «Арсенал Страхування»;
- побудувати економіко-математичні моделі процесів використання фінансових ресурсів СК «Арсенал Страхування»;
- проаналізувати фінансове забезпечення ресурсами СК «Арсенал Страхування»;
- розглянути практичні аспекти застосування світового досвіду з використання фінансових ресурсів страхових компаній;
- розробка шляхів удосконалення формування та організації фінансових ресурсів СК «Арсенал Страхування»

Об'єктом дослідження є процес формування фінансових ресурсів страхової компанії.

Предметом дослідження є економічні відносини з приводу формування фінансових ресурсів страхової компанії.

Методи дослідження. У процесі дослідження застосовувалися наступні методи: діалектичний метод пізнання, щодо визначення взаємозв'язку і взаємозалежності фінансових ресурсів, страхових фондів і страхових резервів; метод аналізу і синтезу – при дослідженні сутності страхових відносин. Методи статистичного моделювання використовувались в процесі побудови економіко-математичних моделей

Інформаційну базу дослідження склали закони України; укази Президента України; нормативні акти Кабінету Міністрів України; офіційні дані Національної комісії, з цінних паперів та фондового ринку; наукові публікації та звітні дані страхової компанії СК «Арсенал Страхування».

ВИСНОВКИ

Дослідивши теоретичні основи формування фінансових ресурсів страхової компанії можна зробити висновок, що фінансові ресурси страхової компанії – це сукупність тимчасово вільних коштів, що знаходяться в обігу страхової компанії та використовуються для здійснення страхової, фінансової та інвестиційної діяльності. Економічна роль фінансових ресурсів полягає у забезпеченні процесу перетворення ресурсів підприємства та вартісного відтворення ресурсів.

Джерелами фінансових ресурсів є власний капітал, залучений та позиковий капітал. Власні фінансові ресурси є чинником фінансової стійкості страхової компанії. Величина власного капіталу залежить від вимог держави і потреб страхової компанії. Вона повинна бути достатньою для гарантії захисту інтересів страхователя. Також важливими є залучені кошти, оскільки для нормального функціонування фірми краще, щоб залучений капітал переважав власний.

Проаналізувавши капітал СК «Арсенал Страхування» ми побачили, що власний. Залучений та позиковий капітали зросли, що позитивно впливає на діяльність компанії. У складі власного капіталу статутний капітал залишається незмінним протягом двох років та перевищує всановлений законодавством обсяг. Резервний капітал протягом аналізованого періоду залишався незмінним. Капітал у дооцінках мав тенденцію до зростання. Нерозподілений прибуток, та сума, яка залишилась у компанії також значно зросла протягом 2015-2017 років.

Розглянувши склад залученого капіталу можна відзначити значне зростання страхових резервів протягом аналізованого періоду. Також зросли довгострокові зобов'язання .

Щодо позикового капіталу, можна сказати, що він також збільшився більшою мірою за рахунок поточної кредиторської заборгованості. Короткострокові та довгострокові кредити банків відсутні, що є позитивним, оскільки вартість такого капіталу досить висока. Зросли також відстрочені податкові

Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи та послуги, за рахунками з одержаних авансів і за розрахунками з бюджетом, з кожним роком зростають і це позитивний показник для страхової компанії. Значно зросла поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю.

Щодо активів страхової компанії то спостерігається збільшення оборотних та необоротних активів. Протягом двох останніх років інші фінансові інвестиції залишаються на одному рівні, що свідчить про недосконалу інвестиційну політику. Також збільшилась кредиторська заборгованість, що свідчить про невиконання зобов'язань дебіторами.

Дослідивши фінансову діяльність страхової компанії, бачимо що компанія має задовільний фінансовий стан, оскільки вона відповідає за своїми зобов'язаннями та володіє необхідною кількістю ресурсів для покриття збитків.

На страховому ринку існують фактори які негативно впливають на діяльність страхових компаній:

- відсутність спеціалізованої інформації стосовно переваг накопичувального страхування життя;

- недостатня капіталізація страхових компаній обмежує їх можливості у прийнятті додаткових ризиків внаслідок недостатньої фінансової міцності страхових компаній;

- незначна державна підтримка розвитку довгострокового страхування життя та система гарантійних механізмів захисту прав страхувальників;

- жорстке законодавче регулювання напрямків розміщення страхових резервів та їх співвідношення в інвестиційному портфелі;

- низький рівень платоспроможного попиту на страхові послуги серед населення.

- недоліки податкового законодавства;

Отже, незважаючи на загрози діяльність товариства характеризується стабільністю та нарощуванням оборотів.

Серед заходів, що сприяють покращенню страхової та фінансової діяльності страхової компанії, слід назвати:

- оптимізацію дебіторської заборгованості;
- зниження витрат на ведення справи;
- інвентаризацію майна;
- оптимізацію кількості персоналу;
- продаж зайвого устаткування;
- використання нових програмних продуктів;
- вдосконалення організації праці .

СК «Арсенал Страхування», уже зробила кроки до покращення фінансової діяльності, що полягає у мінімізації ризиків. На підставі Розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг було затверджено Стратегію управління ризиками та Методологію Оцінювання ризиків за модулями розрахунку.

Мета управління ризиками Компанії полягає в наступних пунктах:

- Розробці загального розуміння ризику між декількома функціями і бізнес-одиницями, щоб компанія мала змогу управляти ризиками економічно ефективно.
- Побудова гарантій захисту прибутку від пов'язаних несприятливих подій.
- Створення і поліпшення можливості для ефективного реагування на критичні та катастрофічні ризики з низькою ймовірністю.

Також СК «Арсенал Страхування» необхідно звернути увагу на інвестиційну діяльність та розширити інвестиційний портфель, а також рекомендовано створити додаткові резерви, такі, як резерв катастроф.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Господарський кодекс України: чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 17 жовтня 2011 р.: — К.: Паливода А.В., 2011. — 212 с.
2. Закон України "Про страхування" від 07.03.1996 № 85/96-ВР (Редакція станом на 11.08.2013) [із змінами та доповненнями] [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>
3. Страхування: Підручник / За ред. В.Д. Базилевича, — К.: Знання, 2008. — 1019с.
4. Закон України "Про господарські товариства"[Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>
5. Доходи страхової компанії [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://studentbooks.com.ua>
6. А. М. Поддєрьогін Фінанси підприємств: Підручник /. 3-тє вид., перероб. та доп. — К.: КНЕУ, 2001. — 460 с
7. Опарін В. М. Фінанси: Навч. посібник. — 2-ге вид., доп. і перероб. — К.: КНЕУ, 2002. — 240 с.
8. Н.В. Колчіна Фінанси підприємств: Навч. посібник.— 4-ге вид., перероб. и доп. — М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2007. — 383 с.
9. А.Федорова.Страхування: Підручник /. 2-ге вид., 2004.-875 с.
10. Лахметкіна Н.І. Інвестиційна стратегія підприємства : навч. посіб. / Н.І. Лахметкіна. – М.: КНОРУС, 2006. – 184 с.
11. Формування страхових резервів страховика [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://pidruchniki.com>
12. Правилам формування, обліку та розміщення страхових резервів за видами страхування іншими, ніж страхування життя, затвердженим Розпорядженням Держфінпослуг № 3104 від 17.12.2004 р.
13. Розпорядженням Держфінпослуг Про затвердження Правил розміщення страхових резервів із страхування життя <http://zakon3.rada.gov.ua>

14. Особливості фінансового потенціалу страхової компанії [Електронний ресурс]. Режим доступу <http://scicenter.online>
15. Соболев Р.Г. Сутність державного регулювання страхової діяльності в Україні / Р.Г. Соболев – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kbuara.kharkov.ua>
16. Офіційна інтернет-сторінка Національної комісії з регулювання ринку фінансових послуг України [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1211-2002-%EF>.
17. Світлична О.С. Управління фінансами страхових організацій: Навч. пос./ О.С. Світлична, Н.М. Сташкевич.- Одеса: Атлант, 2015 – 238 с.
18. Про затвердження Порядку складання звітних даних страховиків : [розпорядження Держфінпослуг України від 03.02.2004 № 39]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0517-04>.
19. Про затвердження рекомендацій щодо аналізу діяльності страховиків : [розпорядження Держфінпослуг України від 17.03.2005 № 3755]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?code=v3755486-05>.
20. Бойко А. О. Теоретичні основи та практичний досвід забезпечення фінансової стійкості страхової компанії [Електронний ресурс] / А. О. Бойко // «Економічні науки». – 2010. – №7. – Режим доступу: www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/en_oif/2010_7_4/4.pdf
21. Сисоєва Л. В. Аналіз фінансових ресурсів та достатності власного капіталу, як рівень фінансової надійності страховика / Л. В. Сисоєва // Економічний простір. – 2010. – №43. – С. 301-312.
22. Белгородцева М.О Страхові резерви: економічна та облікова категорія та визначення їхнього впливу на фінансові результати страхових компаній /М.О. Белгородцева. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://trade.donnet.dn.ua>
23. Фінансова звітність страхової компанії СК «Арсенал Страхування», [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://arsenal-ic.ua/page/finansova-zvitnist>
24. Шевчук О. Оцінка фінансового стану та ефективності діяльності страхових

компаній України // Регіональна економіка. – 2005. – № 11. – С. 137–142.

25. Базилевич В.Д. Страховий ринок України / В.Д. Базилевич. - К.: Товариство «Знання», КОО.- 2010. - 374 с.

26. Сташкевич Н.М. Застосування фінансових важелів в підвищенні фінансової стійкості страховиків. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.oneu.edu.ua>

27. Журнал Insurance TOP – Висновки страхового ринку України за 2017 рік №1(61)2018

28. МТСБУ [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.mtsbu.ua>

29. Гаманкова О. Капіталізація страхового ринку України як прояв процесів глобалізації / О. Гаманкова. – [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.soskin.info/>

30. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження напрямів інвестування галузей економіки за рахунок коштів страхових резервів» від 17.08.2002 р.№ 1211. – [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://trade.donnuet.dn.ua>

31. Янов В. Цілі та принципи регулювання інвестиційної діяльності страхових компаній . // Страхова справа , 2001. , №5 ,стр.156.

32. Шірінян Л. В. Фінансова стійкість страхових компаній та шляхи її забезпечення : дис. кандидата економ. наук : 08.00.08 / ШірінянЛ.В. – Харків, 2007. – 232 с

33. Андрейків Т.Я. Діяльність страхових компаній на світовому ринку/Матеріали Міжнародного наукового семінару// Страховий ринок: сучасні виклики в умовах глобалізації – 2017 р. ст. 24-26.